KOF DE JONGE RIJNTJE

48

Aquarel 52 × 68 cm, gesign. J. Spin 1838.
Collectie Kapt. W. F. J. Mörzer Bruins, Bussum.
N.B. Het is onzeker of de naam 'Rijntje' dan wel 'Reintje' is

Gegevens
draagvermogen 90 ton, later gemeten 104 ton
gebouwd te Veendam in 1828
voor rekening van Christiaan Jaski, Schiermonnikoog

Kapiteins (schippers)

1828 – 1833	Christiaan Jaski
1833 – 1834	Jippe Pietersz. Carst
1834 – 1839	onbekend
1839 – 1842	J. Mellem
1842 – 1847	H. L. Drayer

Scheepshistorie
De eerste tien jaren van de kof Jonge Rijntje tonen een typerend beeld van de ontwikkeling van het toenmalige rederij- en schippersbedrijf op de Waddeneilanden. De schipper-eigenaar Christiaan Jaski voer eerst vijf jaren zelf met zijn kof en vertrouwde het varende bedrijf daarna toe aan zijn stuurman Jippe Carst, die inmiddels ook zijn schoonzoon was geworden. Chr. Jaski bleef na 1833 als koopman-reder aan de wal op Schiermonnikoog.
Jippe Pietersz. Carst koesterde hogere ambities. Na een tussenstap op een galjoot werd hij in 1836 kapitein op het pinkschip Nederland. Het pinkschip Nederland portretteerde Jacob Spin komende van Baltimore ter rede van Texel in 1836 (collectie Mörzer Bruins. In deze collectie bevindt zich eveneens een scheepsportret van de bark Wilhelmina Lucia, J. Spin 1846). J. P. Carst overleed als kapitein van de bark Argonaut in 1860 te Batavia (scheepsportret J. Spin 1861, in het NHSM). De kapiteins Carst en Jaski waren goede klanten van Jacob Spin.
Wij weten niet of en, zo ja wanneer, de Jonge Rijntje werd verkocht, doch wel dat in 1839 J. Mellem kapitein werd, terwijl Wullum Pouw te Purmerend als reder, d.w.z. als boekhouder, van de nieuwe partenhouders optrad. In 1842 werd H. L. Drayer kapitein en in dat jaar ging het boekhouderschap over op de firma Salm-Mellem te Amsterdam. Gezien de gelijktijdige wisselingen van kapiteins en reders lijkt het waarschijnlijk dat ook de latere kapiteins op zijn minst partenhouders waren.
Kapitein Drayer bevond zich met zijn Jonge Rijntje in het voorjaar van 1847 te St. Petersburg, mogelijk na een gedwongen overwintering aldaar. Althans 'Het Algemeen Handelsblad' van 5 juni 1847 meldt in een scheepstijding van 23 mei: 'De kof Jonge Rijntje is door ijs doorsneden en gezonken.' Eerst in 1848 meldt het 'Handelsblad', dat de kof Jonge Rijntje uit de vaart is geraakt. Vermoedelijk is zij dan wel gelicht, doch in 1848 afgekeurd en gesloopt.

Volgens informaties van kapitein W. F. J. Mörzer Bruins, een nazaat van de kapiteins Jaski en Carst, is hem uit overlevering het volgende bekend. In de periode van 18 tot 24 oktober van het jaar 1834 woedde een reeks zware stormen waarbij niet minder dan zeventig schepen bleven onder de Nederlandse kust. De toen tweeëndertigjarige Jippe Carst waagde zich met zijn stoere, doch onder zulke omstandigheden weinig handelbare, kof in de grondzeeën aan lager wal bij de zuidwest-kust van Terschelling, om de slachtoffers te redden van een gezonken kof. Dit waren voor het merendeel familieleden en vrienden wonende op Schiermonnikoog. De naam van de gezonken kof en de namen van haar schipper en bemanning zijn niet bekend.

Beschrijving
Beziet men deze Spin nader — waarbij een oude zeekaart goede diensten kan bewijzen — dan herkent men rechts de Brandaris op West-Terschelling. De Noordvaarder, vroeger een losse zandplaat, is ondergelopen door de stormvloed. Een drietal 'kapen' (geleide bakens) eveneens rechts in het beeld, zullen leiding gegeven hebben aan een vaarwater, vermoedelijk het Zuider-Schuitengat. Geheel links in het beeld is de kust van Oost-Vlieland getekend met de lichtopstand 'Vuurduin'. De aquarel toont nog een tiental andere schepen, waarvan de meeste de open zee trachten te bereiken door de Vliestroom en verder via het Stortemelk of het Boomkensdiep. Hun positie is ook allerminst benijdenswaardig. Het grote als bark getuigde schip rechts loopt gevaar naar de ondergelopen Noordvaarder te verlijeren. Toch waait de Deense of Zweedse vlag nog breed uit en niet in 'sjouw' geknoopt bij wijze van noodsein.